

KOPENHAGA PAP. Na ko-
nym posiedzeniu plenarnym
Międzynarodowej Rady Bada-
nia Mózg, które odbyło się tu 1 li-
stopada, uchwalono jednomyślnie
przystać na poczet członków
Rady Związek Radziecki i Pol-
skę.

Przewodniczący sesji H. U.
Sverdrup (Norwegia) podkreślił
w swym przedwstępie wielkie
znaczenie przedstawienia ZSRR
pracy dokonywanej w dziedzinie

Na sesji postanowiono rów-
nież zwołać w r. 1956 między-
narodową konferencję w sprawie
polowów morskich, m. in. po-
łowów śledzi.

Przyszłe Niemcy muszą być pokojowe i DEMOKRATYCZNE

Uchwała 25 plenum SED

BERLIN PAP. Dziennik ekonomicznych i społecznych, „Neues Deutschland” opublikował uchwałę 25 plenum KC Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności (SED). Uchwała nosi tytuł: „Nowa sytuacja i polityka SED. Przygotowania do III konferencji SED”.

Wstępna część uchwały podkreśla, że przygotowania do III konferencji SED odbywała się w historycznym okresie, w którym zapewnić niebezpieczeństwa i pokoju w Europie oraz zjednoczenie Niemiec zależą od umocnienia obywateli państw socjalistycznych i demokratycznych i od dalszego rozwoju światowego ruchu w obronę pokoju.

Pierwsza część uchwały, zatytułowana „Obecna sytuacja międzynarodowa i walka o zapewnienie pokoju” głosi, że zapewnienie długotrwałego pokojowego współistnienia państw bez względu na ich ustrój polityczny i społeczny — jest najważniejszą sprawą narodów.

W następnej części — „Wskazywanie militarystyki niemieckiej i walka o bezpieczeństwo zbiorowe w Europie” — plenum KC SED stwierdza, że wskazywanie militarystyki niemieckiej jest największą groźbą dla narodów niemieckich i dla innych narodów europejskich.

Nawiązując do sprawy zjednoczenia Niemiec, plenum podkreśla, że SED jest najbardziej konsekwentnym bojownikiem o stworzenie jednolitego, pokojowego i demokratycznego państwa niemieckiego. W nowej sytuacji, która powstała w wyniku włączenia Niemiec do NATO, można osiągnąć zjednoczenie Niemiec jedynie w drodze utworzenia systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie.

Przyszłe Niemcy — głos uchwały — muszą być pokojowe, demokratyczne, bez militarystów. Takie Niemcy muszą być całkowicie suwerenne. Na ich terytorium nie powinny być znajdować obce bazy wojskowe i inne siły zbrojne. Granice takich Niemiec powinny być zagwarantowane w układzie o systemie bezpieczeństwa zbiorowego w Europie. W przyszłych Niemczech, wolnych od monopolistów, w związku ze zjednoczeniem obu części Niemiec o różnych ustrojach

Wyrok na szpiega wykonany

WARSZAWA PAP. W dniu 4 czerwca br. przez Wojewódzki Sąd Garnizonowy w Warszawie skazany został na karę śmierci agent angielskiego ośrodka szpiegowskiego w Barikhausen i Radingen Władysław Dubielak. Rada Państwa nie skorzystała z stosunku do niego z prawa łaski i wyrok został wykonany.

Coś ci się ODZISZAJE NUMER 2 GŁOSU!

- 1 Co Ci się szczególnie podobało w dzisiejszym numerze „Głosu”?
- 2 Czy któryś z artykułów wzbudził Twoje wątpliwości?
- 3 Na jakie p.tania chciałbyś otrzymać odpowiedź w najbliższym czasie?
- 4 Jakże zauważyłeś błędy i usterki w druku, w opracowaniu graficznym numeru?

Jeśli chcesz podzielić się z redakcją swoimi uwagami, skieruj je na adres: Gdańsk, Targ Drzewny 3/7, Redakcja „Głosu Wybrzeża”. Na kopercie zamieść: Ankieta. Albo telefonuj na nr 315-72.

Przyznanie nagród Nobla w dziedzinie fizyki i chemii

SZTOKHOLM PAP. Szwedzka Akademia Nauk przyznała tegoroczne nagrody Nobla w dziedzinie fizyki i chemii. Nagrodę w dziedzinie fizyki otrzymał prof. W. Lamb z Uniwersytetu Stanford (USA) za prace nad widmem spektralnym wodoru oraz prof. P. Kusch z Uniwersytetu Kolumbia (USA) za wybitne osiągnięcia w zakresie fizyki jądrowej. Nagrodę w dziedzinie chemii przyznał prof. Vincent du Vigneaud z Akademii Medycznej w Nowym Jorku za opracowanie sposobu produkcji hormonów syntetycznych.

Francja buduje statki dla ZSRR

PARYŻ PAP. Dnia 2 bm. odbyło się w stoczni „Chantiers-de-la-Loire” w St. Nazaire spuszczenie na wodę dwóch statków towarowych budowanych dla ZSRR, zgodnie z francusko-radziecką umową handlową.

Wokół rozmów Mołotowa z Macmillanem Dullesem i Szarettem

GENEWA PAP. Korespondent agencji TASS donosi: Minister spraw zagranicznych Związku Radzieckiego W. M. Mołotow przyjął 29 października ministra spraw zagranicznych W. Brytanii Macmillana, w dniu 30 października — sekretarza stanu USA Dullesa i w dniu 31 października — premiera i ministra spraw zagranicznych Izraela, Szaretta.

W toku rozmów poruszono problem związany ze sprzedażą przez Czechosłowację pewnej ilości broni Egiptowi na jego potrzeby obronne. Ze strony radzieckiej stale podkreślano, w czasie rozmów zasadę uznania suwerennych praw państw, które tworzą się o zaspojenie potrzeb obrony; równocześnie podkreślano ze strony radzieckiej konieczność utrzymania i utrwalenia pokoju na Bliskim i Środkowym Wschodzie oraz gotowość współdziałania na rzecz poprawy bezpośrednich stosunków między państwami tego rejonu.

Ostatnio niektóre dzienniki w krajach zachodnich nadawały tej sprawie wielki rozgłos. Być może, jest to wyraz niezadowolenia tych kół zachodnich, które pragną, aby Egipt również w przyszłości był im faktycznie podporządkowany — tak jak to było dawniej.

Jak twierdzą dzienniki amerykańskie, jeden z ministrów izraelskich, przebywający obecnie w Stanach Zjednoczonych, wyzwał nawet otwarcie do wojny prewencyjnej przeciwko Egiptowi, co — zdawałoby się — nie świadczy o braku uzbrojenia państwa, które występuje z tak agresywnymi wezwaniami.

Zwraca uwagę fakt, że mimo iż oświadczenia oficjalne pewnych państw podkreślały obecnie wszelkimi sposobami możliwość poważnych komplikacji w tym rejonie — nie podejmują one kroków w celu normalnego rozpatrzenia tego problemu.

W kołach dziennikarskich Genewy twierdzą, że stanowisko ZSRR również w danym wypadku uwzględnia, oczywiście, zarówno uzasadnione prawo Egiptu do zapewnienia swej niezawisłości narodowej, jak i konieczność współdziałania na rzecz zlagodzenia napięcia między narodowego i poprawy stosunków między państwami tego rejonu.

Oświadczenie min. Mołotowa

(Dokończenie ze strony 1)

To, co się nam proponuje, można by zrehabilitować w sposób następujący: jeśli chcieliby, by został podpisany ten czy inny układ o bezpieczeństwie europejskim, musimy przyjąć nasze warunki w sprawie Niemiec, tj. zgodzić się na remilitaryzację zjednoczonych Niemiec i włączenie ich do bloku północno-atlantycznego (NATO), który, jak wiadomo, jest w mierzonej przeciwko ZSRR. I to nazywa się udzielaniem gwarancji bezpieczeństwa Związkowi Radzieckiemu!

W związku z problemem dotyczącym gwarancji bezpieczeństwa nie należałoby pominąć jeszcze jednej ważnej strony tej sprawy.

A co będzie, jeśli zjednoczone i remilitaryzowane Niemcy, których los znajduje się obecnie w rękach militarystów-odwetowców, poddadzą wszelkie układy i porozumienia, które podpisali i same wejdą na drogę tworzenia grup państw militarnych? Przecież historia zna tego rodzaju przykłady. Czy wolno zapytać: co zrobić w takim wypadku? Gdzie jest odpowiedź na pytanie, co stanie się wówczas z tak zwanymi „gwarancjami” dla Związku Radzieckiego, dla sąsiadów Niemiec i dla wszystkich innych państw europejskich? W pro pożytecznych trzech mocarstwach nie ma odpowiedzi na to pytanie.

Sprawa przedstawiała się inaczej, gdyby mocarstwa zachodnie, Związek Radziecki i inne państwa europejskie, w tym również oba obecne państwa niemieckie, a w przyszłości także zjednoczone Niemcy były uczestnikami ogólnoeuropejskiego systemu bezpieczeństwa.

W związku z tym delegacja radziecka uważa, iż należy wziąć pod uwagę memorandum wystosowane do naszej konferencji, które otrzymaliśmy wczoraj od rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Ustępując nam czasem przekonując, że zjednoczenie Niemiec to prosta sprawa, że wystarczy tylko w tym celu przeprowadzić wybory ogólnoniemieckie. Jednakże takie uprzedzanie sprawy nie może posunąć nas naprzód w rozwiązywaniu skomplikowanego problemu niemieckiego.

Wypowiadamy się za zjednoczeniem Niemiec i za wolnymi wyborami ogólnoniemieckimi. Jesteśmy przekonani, że nadejdzie czas również na przeprowadzenie wyborów ogólnoniemieckich.

Jednak w obecnych warunkach sprawy wyborów nie możemy rozstrzygać w oderwaniu od istniejącej w Niemczech sytuacji, gdy dwa samodzielnne państwa niemieckie i gdy nie poczyniono nawet pierw-

szych kroków, aby zbliżyć te dwa państwa do siebie, co pozwoliłoby na stopniowe porozumienie między nimi. A to z kolei łączy się z ogólną sytuacją w Europie, która „charakterystycznie” przedstawia Niemiec zachodnich, istnienie przeciwstawnych sobie grupowań militarnych i brak niezbędnego zaufania między państwami europejskimi.

Powinniśmy uzgodnić, jak rozumiemy zadanie zjednoczenia Niemiec i jakie drogi do tego prowadzą. Zjednoczenia Niemiec zgodnie z wymogami, zapewnienia bezpieczeństwa w Europie należy dokonać na zasadach pokojowych i demokratycznych, przy czym trzeba podjąć kroki, aby nie doprowadzić do wzróżnienia militarystyki niemieckiej. W obecnych warunkach rozwiązanie problemu niemieckiego i zjednoczenie Niemiec możliwe są jedynie w drodze utworzenia skutecznego systemu bezpieczeństwa w Europie, dalszego zmniejszania napięcia w Europie i realizacji prawdziwego zbliżenia oraz rozwoju współpracy między NRD a NRF.

Rozumie się samo przez się, że zbliżenie między obu częściami Niemiec i ich zjednoczenie jest przede wszystkim sprawą samych Niemców. Równocześnie cztery mocarstwa mogłyby już teraz dokonać niezależnych od nich posunięć, które przyczyniłyby się do powstania sprzyjających warunków dla rozwiązania problemu niemieckiego.

Jako krok tego rodzaju rząd radziecki proponuje wycofanie w terminie trzymiesięcznym z terytorium Niemiec obcych wojsk do ich macierzystych krajów, z tym, że pozostawi się w Niemczech jedynie ściśle ograniczone kontyngenty. Jednocześnie w interesie bezpieczeństwa europejskiego i w celu stworzenia warunków sprzyjających zbliżeniu między obu częściami Niemiec można byłoby już obecnie do uzgodnienia z NRD i NRF — dojść do porozumienia w sprawie ograniczenia leżebnego stanu ich formacji zbrojnych.

W swoim orędziu do naszej konferencji i do narodowej konferencji Republiki Demokratycznej wysłał propozycję: utworzyć organ ogólnoniemiecki, który by koordynował wysiłki obu państw niemieckich, zmierzające do przywrócenia jednolitości Niemiec. Rząd Niemieckiej Re-

Rząd Faure'a otrzymał wotum zaufania

PARYŻ PAP. W nocy z 2 na 3 bm. Zgromadzenie Narodowe 330 głosami przeciwko 211 uchwaliło wotum zaufania dla rządu Faure'a.

Jak już podawaliśmy, wniosek o wotum zaufania postawiony został w związku z projektem ustawy o skróceniu kadencji obecnego parlamentu, przedstawionym przez rząd do rozpatrzenia Zgromadzenia Narodowego.

W głosowaniu członkowie Zgromadzenia Nar. zajęli następujące stanowiska. Za wyborami w grudniu głosowało: 38 komunistów, 75 MRP (na 88), 43 „niezależnych” (na 55), 32 radykałów (na 75), 29 ARS (na 39), 20 „niezależnych chłopskich” (na 27), 12 „niezależnych Francji za morskie” (na 16), 10 chłopskich (na 21), 6 UDSR (na 24), 5 „republikanów społecznych” (na 69), 4 „republikanów postępowych” i 3 nie należących do żadnej grupy (na 15). Razem 330 deputowanych.

211 deputowanych wypowiedziało się przeciw wyborom: 92 socjalistów (na 103), 47 „republikanów społecznych”, 31 radykałów, 12 UDSR, 7 chłopskich, 3 „niezależnych” (na 27), 3 „niezależnych chłopskich”, 3 MRP, 2 ARS i 7 nie należących do żadnej grupy.

Wstrzymało się od głosu 14 deputowanych, w tym 6 „republikanów społecznych”, 56 deputowanych nie wzięło udziału w głosowaniu, a 11 było na urlopie.

Obecna ustawa o wygaśnięciu uprawnienia Zgromadzenia z dniem 2 stycznia 1956 r. musi być rozpatrzona i zatwierdzona przez Radę Republiki.

Nad książkami Laxnessa

H. K. LAXNESS

PRZED paru dniami ze wzruszeniem usłyszałem przez radio wiadomość, że Halldor Laxness uzyskał Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury na 1955 r. Było to zrozumiałe wzru-

szenie człowieka, chyba najbardziej w Polsce związanego z książkami Laxnessa — ich tłumacza.

Wielki pisarz islandzki urodził się w 1902 roku w Reykjavik, w rodzinie chłopskiej. Działalność piśmienniczą rozpoczął mając lat siedemnaście. Pewien wpływ na jego światopogląd wywarł Upton Sinclair.

W roku 1920 ukazała się pierwsza powieść Laxnessa, a w r. 1932 — większa jego powieść „Salka Valka”, opowiadająca o dziejach ludzi osiedla rybackiego. W następnej powieści „Wolny lud” opisuje bezadulętną walkę chłopstwa-biedniaków z egzystencją w społeczeństwie kapitalistycznym. Po dwukrotnej podróży do Związku Radzieckiego pisze dwie książki: „Droga na Wschód” (1933) oraz „Baśń rosyjska” (1938). W latach 1937—1940 ukazała się jego tetralogia powieściowa, składająca się z czterech części: „Światłość świata”, „Zamek w krainie lata”, „Dom poety” i „Piekno nieba”. Powieść ta przedstawia sytuację poety w świecie kapitalistycznym. W roku 1948 w powieści „Baza atomowa” (tytuł polski „Sprzedana wyspa”) pisarz opisuje, jak kapitaliści islandzcy zaprzęśli odczynnik imperia- lizmowi amerykańskiemu. Za całokształt swej działalności H. K. Laxness w roku 1953 zostaje laureatem Międzynarodowej Nagrody Pokoju.

„Baza atomowa” — to książka — pamflet. Pisana w formie pamiętnika dzieł czynny wiejskiej, która przyjęła pracę w charakterze służącej w domu islandzkiego pośia do parlamentu.

Z prawdziwą przyjemnością tłumaczę tę powieść ze względu na jej pasję satyryczną. Satyra Laxnessa odznacza się subtelnością, przy czym mamy tu różne skale metody satyrycznej: od zabójczej ironii do pełnego humoru umieszczenia.

Obecnie tłumaczę drugą powieść Laxnessa, pt. „Poeta Olafur” (tytuł tymczasowy). Powieść ta nosi w oryginalnym tytule „Światłość świata” i stanowi duży dzieło, składające się z czterech części. Mimo woli przy czytaniu tej powieści nasuwa się analogia ze „Spowiedzią” Gorkiego — o czasach jego dzieciństwa.

Czytelnika polskiego zainteresuje chyba również odrębność małego nam znanego ludu islandzkiego, zamieszkającego na dalekiej wyspie. Na przykład: Obok wysokiej techniki, cechującej życie stolicy, mamy niesamowitą nędzę na wsi, gdzie ludzie nie znają przeważnie elektryczności, odżywają się wyłącznie rybą, nie mają żadnych rozrywek kulturalnych, są wydani na łup przeróżnych kombinatorów i oszustów. Życie rybaków islandzkich jest bardzo ciężkie. Ich nędza sprzyja rybakom nie może konkurować z zagranicznymi trawlerami, które wyławiają wszystkie niemal ryby w brzegów wyspy.

Już w najbliższej przyszłości czytelnik polski będzie mógł zapoznać się z „Sprzedaną wyspą”. „Poeta Olafur” ukaże się dopiero za pół roku.

Prof. dr. Zenon Szczygalski

Walki na granicy izraelsko-egipskiej

LONDYN PAP. Jak wynika z doniesień agencji zachodnich, w nocy z 2 na 3 bm. rozpoczęły się zaciełki walki między jednostkami izraelskich sił zbrojnych, a garnizonem egipskim stacjonującym w miejscowości Bahja położonej na pograniczu izraelsko-egipskim w strefie El Aulja, zdemilitaryzowanej w myśl rozjemstwa izraelsko-egipskiego.

SPÓR pachnący naftą

Kilka dni temu wojska brytyjskie wtargnęły do oazy Buremi, znajdującej się na pograniczu Arabii Saudyjskiej i Omanu, w pobliżu Zatoki Perskiej. Brytyjczycy zagarnęli Buremi, twierdząc, że mają do tego prawo jako „mocarstwo-protector” sultana Muskat i Omanu oraz szejka Abu Dhabi.

Arabia Saudyjska sprawa, że przekazała Radzie Bezpieczeństwa ONZ, ponieważ, jak oświadczył premier Arabii Feisala oaza Buremi jest częścią Arabii Saudyjskiej, a jej zagarnięcie przez wojska angielskie stanowiłoby zbrodnię. Sprawa zajęcia przez Brytyjczyków oazy zajmie się również Komitet Polityczny Ligi Arabskiej. Minister informacji Arabii Saudyjskiej Abdullah Balkhair oznajmił w poniedziałek, że rząd Arabii nigdy nie pogodzi się z zajęciem oazy Buremi przez wojska brytyjskie.

Ambasador Arabii Saudyjskiej w Libanie oświadczył na konferencji prasowej w Bejrucie, że napad wojsk brytyjskich na oazę Buremi stanowi pogwałcenie Karty Narodów Zjednoczonych, która zaleca rozstrzygnięcie sporów międzynarodowych za pomocą środków pokojowych. Potępił on imperialistyczne działania W. Brytanii i ambasador Kohaimi podkreślił konieczność walki wszystkich krajów arabskich przeciwko siłom imperialistycznym.

Jakie są kulisy i przyczyny brytyjskiej agresji na Buremi i dlaczego nastąpiła ona właśnie teraz?

Spór o oazę Buremi między Wielką Brytanią a Arabią Saudyjską trwa od wielu lat. W roku 1936 imperialiści brytyjscy uprzywilejowali brytyjskiemu Muskatowi i Omanu koncesję na poszukiwanie naftowe w pustyniach arabskich. W tym samym roku podobną koncesję otrzymali od króla Arabii Saudyjskiej monopolistcy amerykańscy. Wtedy nie miało to jeszcze żadnego wpływu na losy ośmiu niewielkich wsi arabskich rozsypanych wśród palm oazy Buremi.

Sprawa Buremi stała się głośna dopiero po 17 latach, gdy badania geologiczne potwierdziły przy puszczeniu o istnieniu na terenie oazy bogatych źródeł ropy naftowej. Powstał spór, czy Buremi leży na terytorium Arabii Saudyjskiej, czy też należy do sultana Muskat i Omanu, Wiel-

(W)

